

Miljø- og teknikudvalget

Del 1

Del 2

Bevillingsområder:

Miljø og teknik, skattefinansieret

Miljø og teknik, takstfinansieret

Læsevejledning til budgetbemærkningerne

Budgettet skal løse flere forskellige opgaver. Der skelnes mellem den finansielle opgave, den bevillingsmæssige opgave og informationsopgaven.

Budgetbemærkningerne på drift og anlæg er med til at understøtte disse 3 opgaver.

Her kan man finde oversigter over kommunens udgifter fordelt på de forskellige opgaveområder (bevillingsområder). Budgettet angiver størrelsen på det spillerum, der er overlagt til udvalgene og til forvaltningen og aftaleenhederne, når der i årets løb skal foretages økonomiske dispositioner.

Budgetbemærkningerne til budgettet er opdelt i del 1 og del 2.

Del 1 består af en kort beskrivelse af bevillingsområdet, hovedtal for budgettet på drift og anlæg i de fire budgetår samt en aktuel økonomisk status og ændringer fra budgetaftalen.

Del 2 indeholder en mere dybdegående beskrivelse af bevillingsområdet og dets budgetforudsætninger, herunder tildelingsmodeller og demografireguleringer. Del 2 redegør også for budgetændringer på området, der er foretaget siden sidste års vedtagne budget.

Del 2 indeholder desuden en beskrivelse af udvalgenes anlægsprojekter, som har budget i de fire budgetår. For hvert anlægsprojekt fremgår en flerårig oversigt over rådighedsbeløbene og de frigivne anlægsbevillinger knyttet til rådighedsbeløbene. Der er endvidere en beskrivelse af anlægsprojektets formål og status.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 1

1. Beskrivelse af området

Bevillingen omfatter udgifter og indtægter vedrørende Natur og Miljø, Veje og Trafik, Ejendomsservice samt Driftsafdelingen.

Natur og Miljø varetager opgaver inden for det grønne område, naturpladser, naturforvaltning, skove, miljøbeskyttelse og vedligeholdelse af vandløb. Hertil kommer Randers Naturcenter, der forestår direkte naturvejledning og koordinering af naturformidlingstilbud for dagtilbud, institutioner, skoler, andre grupper og private borgere i Randers Kommune.

Veje og Trafik varetager opgaver med vejvedligeholdelse, vintertjeneste, kollektiv trafik, parkering, renhold og trafiksikkerhed.

Ejendomsservice har ansvaret for drift, vedligehold og optimering af de kommunale ejendomme.

Driftsafdelingen er Randers Kommunes "entreprenørafdeling", som vedligeholder og renholder kommunens veje og stier, plejer og vedligeholder de grønne områder, passer en del af kommunens vandløb, plejer naturarealer samt vedligeholder de grønne områder ved en stor del af kommunens aftaleenheder.

Ejendomsservice og Driftsafdelingen er selvstændige aftaleenheder.

Fakta	
Offentlig vej:	1.130 km
Offentlige vandløb:	250 km
Bygningsareal Ejendomsservice drifter	505.080 etage m2
Gns. antal besøgende på Naturcentret:	50.000 stk.
Gns. antal årlige færgeoverfarter	28.800 stk.
Mængde CO2 der årligt udledes i kommunen	606.380 tons

Politikker
Klima-, natur- og miljøpolitik
Tilgængelighedspolitik
Se Randers Kommunes politikker på randers.dk/politikker

2. Hovedtal

2.1. Drift

Miljø og teknik, skattefinansieret (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Servicerammen	369,9	356,1	354,3	353,0
Natur og Miljø	25,5	24,4	24,2	24,2
Veje og Trafik	173,5	161,3	160,4	159,8
Ejendomsservice	174,9	174,3	173,9	172,4
Driftsafdeling	-4,0	-4,0	-4,2	-3,3
I alt	369,9	356,1	354,3	353,0

2.1.1. Service

Tabellen viser budgettet fra 2023 til 2026. Samlet for hele området er der budgetteret med nettoudgifter for 369,9 mio. kr. i 2023, faldende til 353,0 mio. kr. i 2026, svarende til et fald på 16,9 mio. kr. over perioden.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 1

I budgetaftalen 2023-2026 er der samlet afsat 14,0 mio. kr. i 2023, hvor de 12 mio. kr. vedrører brændstof til den kollektive trafik. I 2024 er der afsat 2,9 mio. kr., og i 2025 og 2026 er der afsat 2,1 mio. kr.

Der er i budgettet indarbejdet ingen prisfremskrivning på varekøb og tjenesteydelser på -1,2 mio. kr. årligt fordelt over området. Dog er ejendomsservice fritaget for ingen prisfremskrivning.

Der er i budget 2023-2026 indarbejdet effektiviserings- og besparelseskraav på det enkelte bevillingsområde svarende til 0,5% af budgettet årligt. For Miljø og teknik, skattefinansieret er der på den baggrund indarbejdet 0,8 mio. kr. i 2023 og en reduktion på 1,9 mio. kr. i 2024, stigende til 2,9 mio. kr. i 2025 og 4,5 mio. kr. i 2026 og frem.

Størstedelen af de medarbejdere, som varetager myndighedsudøvelse og administration af forvaltningens område, er budgetteret under økonomiudvalget. Det omfatter foruden budget til myndigheds- og administrativt personale og ledelse også personalerelaterede udgifter samt kontorhold, IT-systemer mv.

Der henvises til del 2 for en grundig gennemgang af de enkelte delområder.

2.2. Anlæg

Anlægsprojekter (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Natur og Miljø	6,9	4,4	3,3	3,3
Veje og Trafik	37,6	14,5	15,6	16,0
Ejendomsservice	52,1	70,7	66,7	68,9
Miljø og teknik, skattefinansieret	96,6	89,6	85,7	88,2

Under Natur og Miljø er der samlet set afsat 6,9 mio. kr. i 2023, 4,4 mio. kr. i 2024 og 3,3 mio. kr. i 2025 og frem. Midlerne er afsat til medfinansiering af gudenåstien, skovrejsning og naturforvaltningsprojekter.

Der er samlet afsat 37,6 mio. kr. i 2023, 14,5 mio. kr. i 2024, 15,6 mio. kr. i 2025 og 16,0 mio. kr. i 2026 til anlægsprojekter under Veje og Trafik. Projekterne omfatter anlæg af cykelstier, veje og signalanlæg, ramme til diverse vejprojekter og sikre skoleveje, dokning af Udbyhøjfærgen samt infrastrukturpuljen. I budgetaftale 2023-2026 er der afsat 1 mio. kr. i 2023 til formidling af Klimabroens betydning for udviklingen af kommunen og byens udvikling i de kommende mange år, ligesom opsparring til Ringboulevarden i regi af infrastrukturpuljen er videreført med yderligere 10 mio. kr. i 2026.

Midlerne afsat under Ejendomsservice udgør samlet set 52,1 mio. kr. i 2023 stigende til 68,9 mio. kr. i 2026. Midlerne er fordelt på puljer til henholdsvis bygningsvedligehold og energibesparende foranstaltninger. I pulje til bygningsvedligehold indgår, udover den årlige ramme, de 6 mio. kr., der blev afsat i henholdsvis 2023 og 2024 i budgetaftale 2023-2026, til renovering af Nørrevangskolens svømmehal samt de 5 mio. kr. afsat i 2023 til finansiering af fornyelsen af renoveringen af tagkonstruktionen på Kulturhuset.

Der henvises til del 2 for yderligere oplysninger om anlægsprojekterne på området.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 1

3. Aktuel økonomisk situation på drift og anlæg

3.1. Aktuel status

Indenfor bevillingsområdet er der tre områder med økonomiske udfordringer:

- *Busdriften*
- *Parkeringsområdet*
- *Vejafvandingsbidrag*

For yderligere information herom henvises til de tre separate notater, der indgår som en del af budgetmaterialet 2023-2026.

3.2. Budgetaftalen

Budgetaftalen indeholder nedenstående nye tiltag på miljø- og teknikudvalgets område.

Ændringer fra budgetaftalen - drift (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Bustrafik -pensionistkort tilbagekøb	0,0	1,5	1,5	1,5
Flyveplads - red. tilskud tilbagekøb	-0,2	0,1	0,1	0,1
Kollektiv bustrafik 2023	12,0	0,0	0,0	0,0
Parkeringsstrategi 2023-24	0,9	0,9	0,0	0,0
Pulje til klima, natur og miljø	0,9	0,0	0,0	0,0
Rengøring skoleområdet	0,4	0,4	0,4	0,4
Street race - tilskud tilbagekøb	0,0	0,2	0,2	0,2
Konsulenter - fortsat reduktion -UMT	-0,1	-0,1	0,0	0,0
I alt	14,0	2,9	2,1	2,1

Pensionistkortet til busserne fastholdes, og prisen hæves til 500 kr. om året fra 2024. Det forudsættes at Midttrafik accepterer takstændringen. Forslaget om at afskaffe pensionistkortet, med henblik på at bidrage til genopretningen af økonomien på det kollektive trafikområde, gennemføres derfor ikke.

Der gives tilskud til flyvepladsen på 0,05 mio. kr. årligt fra 2023 og frem. Forslaget om at afvikle engagementet i flyvepladsen svarende til en mindreudgift på 0,2 mio. kr. i 2024 og frem nedjusteres derfor.

Der afsættes 12,0 mio. kr. i 2023 til busområdet, som skal dække de forventede merudgifter i 2023 som følge af stigende brændstofpriser. Hertil skal der udarbejdes et oplæg til en ny kollektiv trafikplan i Randers Kommune. Oplægget fremsendes senest som en del af budgetmaterialet 2024-2027.

Der afsættes 0,9 mio. kr. til realisering af kommunens parkeringsstrategi i 2023 og 2024. I forbindelse med budgetdrøftelserne 2024- 2027 skal det drøftes, om provenuet fra den hævdede p-afgift kan anvendes på parkeringsstrategien også i årene 2025 og frem.

Puljemidler – natur, klima og miljø på 0,9 mio. kr. videreføres i 2023.

Der afsættes 0,4 mio. kr. årligt fra 2023 og frem på skoleområdet til daglig rengøring af personalets forberedelseslokaler, personalerum og tilhørende lokaler i de 10 arbejdsdage uden elever, samt at der gennemføres en opstartsrengøring inden skoleårets start.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 1

Street race – tilskud til Striben fastholdes, og der afsættes 0,15 mio. kr. i 2024 og frem.

Yderligere reduktion i anvendelsen af eksterne konsulenter svarende til samlet 1 mio. kr. årligt i 2023 og 2024. For miljø og teknik, skattefinansieret udgør besparelsen 0,1 mio. kr. årligt.

Ændringer fra budgetaftalen - anlæg (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Nørrevangskolens svømmehal – renovering	6,0	6,0		
Kulturhuset – ny tagkonstruktion	5,0			
Infrastrukturpulje – opsparing videreføres				10,0
I alt	11,0	6,0	0,0	10,0

Der afsættes 6 mio. kr. årligt i 2023 og 2024 til renovering af Nørrevangskolens svømmehal. Renoveringsarbejdet ønskes igangsat hurtigst muligt. Forvaltningen skal søge at gennemføre renoveringen for færrest mulige midler.

Der er afsat 5 mio. kr. i 2023 til finansiering af den fordyrelse, der er konstateret i forbindelse med renoveringen af tagkonstruktionen til Kulturhuset.

Opsparingen til Ringboulevarden i regi af infrastrukturpuljen videreføres med yderligere 10 mio. kr. i 2026.

Den planlagte udvidelse af Højsletvej øges, så der opstår mulighed for kantbaner til cykler i hver side af vejen på ca. 1,5 meter. Ved brug af ny teknologi til udvidelsen af vejen samt etableringen af ekstra cykel-kantbaner, kan omkostningerne næsten afholdes inden for det afsatte budget til udvidelsen af Højsletvej. Det kræver dog yderligere 2 mio. kr., som aftalepartierne er enige om, skal finansieres via det allerede afsatte rammebeløb til cykelstier i budget 2023-2026.

I budgetaftale 2023-2026 er det besluttet at afsætte ressourcer fra de eksisterende og kommende infrastrukturprojekter til ekstra bemanning til koordinering og styring af projekterne, herunder til opgaver knyttet til inddragelsesprocesser, kommunikation og analysearbejde. De ekstra ressourcer finansieres af anlægsbudgetterne til de konkrete infrastrukturprojekter. Der kan prioriteres op til 1 mio. kr. årligt til arbejdet.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

1. Uddybende beskrivelse af området

Bevillingen omfatter udgifter og indtægter vedrørende Natur og Miljø, Veje og Trafik, Ejendomsservice samt Driftsafdelingen.

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingsområdet. Desuden vises budgetbeløbene for 2023:

Miljø og Teknik, skattefinansieret (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
Servicerammen	403,1	-33,2	369,9
Natur og Miljø	27,8	-2,3	25,5
Veje og Trafik	191,8	-18,3	173,5
Ejendomsservice	187,5	-12,6	174,9
Driftsafdeling	-4,0	0,0	-4,0
I alt	403,1	-33,2	369,9

En stor del af de medarbejdere som varetager myndighedsudøvelse og administration af forvaltningens område, er budgetteret under økonomiudvalget. Det omfatter foruden budget til myndigheds- og administrativt personale og ledelse også personalerelaterede udgifter samt kontorhold, IT-systemer mv.

I de efterfølgende afsnit er der udarbejdet en kort beskrivelse, af de enkelte områder. Beskrivelserne indeholder en gennemgang af det enkelte udgiftsområde. Indenfor det enkelte område er der både udgifter indenfor og udenfor aftaleenheder jf. Randersmodellen.

1.1. Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med driftsudgifter for 403,1 mio. kr. og indtægter for 33,2 mio. kr., hvilket giver et samlet nettobudget på 369,9 mio. kr. i 2023.

I de efterfølgende afsnit er der udarbejdet en kort beskrivelse, af de enkelte områder. Beskrivelserne indeholder en gennemgang af det enkelte udgiftsområde.

1.1.1. Natur og Miljø

Natur og Miljø varetages af sektionerne Grønne områder og Friluftsliv, Miljø, Natur og Landbrug samt Randers Naturcenter. Området har et samlet budget i 2023 på 25,5 mio. kr.

Mio. kr. 2023-priser	Udgift	Indtægt	Netto
Natur og Miljø	27,8	-2,3	25,5
Grønne områder og friluftsliv	18,5	-1,1	17,4
Miljø, Natur og Landbrug	6,3	-0,8	5,6
Randers Naturcenter	2,9	-0,4	2,5

Grønne områder og friluftsliv

I 2023 er der et nettobudget på 17,4 mio. kr., som både omfatter drift- og lønmidler.

Området varetager bestillerfunktionen i forhold til køb af driftsydelser på det grønne område herunder rekreative stier, græsklipning, træer, buske, blomster, friluftsfaciliteter, naturpleje (fortidsminder og

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

bekæmpelse af bjørneklo) og skovdrift. Hertil kommer sejlads, friluftvejledning, naturvejledning og projektdeltagelse i øvrigt.

Driftsafdelingen varetager udførelsen af en stor del af opgaverne på området, dog løses nogle opgaver af eksterne leverandører. Der er mellem Grønne områder og Friluftsliv (bestillerfunktion) og Driftsafdelingen (udførerfunktion) indgået aftale om drift og vedligeholdelse af de grønne områder. Aftalen er baseret på et partnerskabssamarbejde.

Der er i budget 2023-2026 indarbejdet effektiviserings- og besparelseskatalog. På grønne områder og friluftsliv er der vedtaget reduktion af budgettet til køb af grønne opgaver hos driftsafdelingen på 0,2 mio. kr. årligt fra 2024 og frem.

Miljø, Natur og Landbrug

I 2023 er der et samlet budget på 5,6 mio. kr. på området, som fordeler sig med 1,7 mio. kr. til miljøbeskyttelse, 0,1 mio. kr. til skadedyrsbekæmpelse (herreløse katte) og 3,9 mio. kr. til vandløbsdrift.

Mio. kr. 2023-priser	Udgift	Indtægt	Netto
Miljø, Natur og Landbrug	6,3	-0,8	5,6
Miljøbeskyttelse	2,2	-0,5	1,7
Skadedyrsbekæmpelse	0,1	0,0	0,1
Vandløbsdrift	4,1	-0,3	3,9

Området varetager opgaver i forhold til miljøregulering af virksomheder, landbrug og øvrige erhverv, beskyttelse af vandløb, søer og natur, sikring af rent drikkevand, vandforsyning, beskyttelse mod jord- og grundvandsforurening samt et rent og sundt miljø i byen og på landet. Herudover understøtter afdelingen grøn omstilling hos virksomheder, landbrug og det øvrige erhvervsliv.

Afdelingen er ansvarlig for vedligeholdelse, drift og tilsyn af offentlige vandløb (bræmmer, fysisk tilstand, udledninger, målsætningsoverholdelse m.v.). Der er i Randers kommune 250 km. offentlige vandløb. En del af vandløbene vedligeholdes i samarbejde med nabokommunerne.

Randers Naturcenter

I 2023 er der et nettobudget på 2,5 mio. kr. på området, som omfatter både drift- og lønmidler.

Randers Naturcenter varetager naturvejledning og koordinering af naturformidlingstilbud for dagtilbud, institutioner, skoler, andre grupper og private borgere i Randers Kommune. Naturcenteret har mere end 50.000 brugere årligt.

Der er i budget 2023-2026 indarbejdet effektiviserings- og besparelseskatalog som medfører et øget indtægtskrav på 0,01 mio. kr. i 2024, 0,02 mio. kr. i 2025 og 0,03 mio. kr. i 2026.

1.1.2. Veje og Trafik

I 2023 er der et budget på 173,5 mio. kr. på området, som omfatter både drift- og lønmidler. Budgettet fordeler sig med 64,3 mio. kr. til vejvedligeholdelse og belægninger, 13,7 mio. kr. til vejrhændelser, 102,9 mio. kr. til kollektiv trafik og -7,3 mio. kr. til parkering.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Mio. kr. 2023-priser	Udgift	Indtægt	Netto
Veje og Trafik	191,8	-18,3	173,5
Vejvedligeholdelse og belægninger	64,9	-0,6	64,3
Vejrhændelser	13,7	0,0	13,7
Kollektiv trafik	108,3	-5,5	102,9
Parkering	4,9	-12,2	-7,3

Vejvedligeholdelse og belægninger

Samlet set er der på området vejvedligeholdelse og belægninger et budget på 64,3 mio. kr. i 2023.

Randers Kommune står for administration og drift af ca. 1.100 km kommuneveje. Vejdirektoratet har ansvar for Motorvej E45 og hovedlandevejene Randers – Hadsund, Randers – Grenå og Randers – Viborg.

Området varetager den overordnede planlægning og styring af belægninger, belysningsanlæg, renholdelse, trafiksikkerhed, skiltning, vejafvandingsanlæg mm.

Driftsafdelingen varetager udførelsen af en stor del af opgaverne på området, dog løses enkelte opgaver af eksterne entreprenører. Der er mellem Veje og Trafik (bestillerfunktion) og Driftsafdelingen (udførerfunktion) indgået aftale om drift og vedligeholdelse af vejene. Aftalen er baseret på et partnerskabssamarbejde.

Der er budgetteret med knap 4,7 mio. kr. til vejafvandingsbidrag til Vandmiljø Randers. Med de planlagte klimainvesteringer i den kommende årrække vil anlægsinvesteringerne hos Vandmiljø Randers stige. Med budget 2023-2026 er det besluttet, at der i en periode kan anvendes 1,5 mio. kr. årligt af vejrhændelsesbudgettet på vejafvandingsbidrag som en investering i klima, så Randers Kommune på sigt får færre vejrelaterede udgifter på grund af eksempelvis oversvømmelser

Der er i budget 2023-2026 indarbejdet effektiviserings- og besparelseskatalog. På området vejvedligeholdelse og belægninger er der vedtaget reduktion af budgettet til køb af opgaver hos driftsafdelingen på 0,7 mio. kr. fra 2026 og frem. Endvidere er det besluttet at investere i moderne skraldespande for 1,4 mio. kr. i 2023 med en efterfølgende besparelse på tømning af skraldespande på 0,3 mio. kr. fra 2024 og frem. Endelig indgår bortfald af tilskud til stretrace på 0,2 mio. kr. fra 2024 og frem, som efterfølgende er tilbagekøbt i budgetaftalen for 2023-2026.

Vejrhændelser

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2023-2026 har vintertjeneste ændret navn til vejrhændelser.

I 2023 er der et budget på 13,7 mio. kr. på området.

Området koordinerer og bestiller vintertjenesten på de kommunale veje. Vintertjenesten udføres dels af Driftsafdelingen og dels af eksterne entreprenør. Udgifterne til vintertjeneste varierer meget fra år til år afhængigt af vinterens hårdhed. Området dækker også over budget til andre vejrafledte udgifter. Andre vejrafledte udgifter kan f.eks. være udgifter til opsætning af flydespærre i forbindelse med forhøjet vandstand eller fjernelse af nedfaldne grene i forbindelse med store storme.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Kollektiv trafik

I 2023 er der et budget på 102,9 mio. kr. på området. Området varetager opgaver indenfor busdrift, færgedrift på Randers fjord og Randers flyveplads. Budgettet fordeler sig med 100,8 mio. kr. til busdrift, 0,1 mio. kr. til flyvepladsen og 2,0 mio. kr. til færgedrift.

Hovedparten af budgettet til busdrift er afsat til køb af ydelser fra trafikskabet Midttrafik. Det er Midttrafik, som administrerer den lokale og regionale bustrafik, mens kommunen er bestiller af lokal kollektiv trafik. Midttrafik står for den daglige busdrift, varetager opgaver med udbud samt den detaljerede køreplanlægning, mens kommunen står for drift og vedligehold af stoppestedsudstyr og terminalområder. Som udgangspunkt bestiller og betaler regionen for den regionale trafik og kommunerne for den lokale trafik, herunder skolebuskørsel og handicapkørsel.

I budgetaftalen 2023-2026 er der bevilget 12,0 mio. kr. til busdrift i 2023, som skal dække de forventede merudgifter som følge af stigende brændstofpriser. Herudover er der vedtaget tiltag til at bringe busbudgettet i balance over en årrække. Tiltagene består i omprioritering af midler afsat til forsøgsordning med transport til unge i landdistrikterne 0,8 mio. kr. i 2023, midlertidig overgang til traditionel diesel inden overgang til elbusser på 5,3 mio. kr. fra 2023 og frem samt effektivisering af busdriften på 1,5 mio. kr. fra 2023 og frem. Endvidere ændres den nuværende ordning med pensionistkort således, at prisen stiger til 500 kr. om året fra 2024 og frem.

Der er i budget 2023-2026 indarbejdet effektiviserings- og besparelseskatalog. På den kollektive trafik er der besluttet, at det kommunale tilskud til flyvepladsen reduceres med 0,2 mio. kr. fra 2024 og frem. Reduktionen er dog i budgetaftalen besluttet reduceret således, at der gives et tilskud til flyvepladsen på 50.000 kr. årligt fra 2023 og frem.

Parkering

I 2023 er der et budget på -7,3 mio. kr. på området.

Området varetager parkeringskontrol på de kommunale parkeringspladser samt administration af parkeringsbilletordning på kommunale vejarealer. Økonomien på området består af indtægtsbudgetter på parkering og parkeringskontrol samt udgiftsbudgetter til parkeringskontrol, øvrige driftsudgifter samt afregning til staten på 50% af parkeringsafgifterne.

Der er i budgetaftalen for 2023-2026 afsat 0,9 mio. kr. årligt i 2023 og 2024 til implementering af parkeringsstrategien.

I forbindelse med budget 2023 er der besluttet, at prisen for betalt parkering øges med 1,5 kr./time, svarende til en merindtægt på 0,9 mio. kr. årligt fra 2023 og frem, for at bringe budget i balance.

Der er i budget 2023-2026 indarbejdet effektiviserings- og besparelseskatalog. På parkeringsområdet er det vedtaget, at beboerlicenser og erhvervslicenser pristalsreguleres fra 2023 svarende til en merindtægt på 0,3 mio. kr. årligt fra 2023 og frem. Endvidere er der vedtaget tiltag, som skal sikre flere tilgængelige offentlige parkeringspladser i midtbyen, og medfører en merindtægt på 0,3 mio. kr. i 2023 og frem.

1.1.3. Ejendomsservice

Ejendomsservice blev etableret i 2015 som en selvstændig aftaleenhed under miljø- og teknikudvalget med ansvaret for drift, vedligehold og optimering af de kommunale ejendomme.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Mio. kr. 2023-priser	Udgift	Indtægt	Netto
Ejendomsservice	187,5	-12,6	174,9
Ejendomsservice, fælles	9,7	0,0	9,7
Bygningsadministration	2,4	0,0	2,4
Teknisk Service	115,6	-11,1	104,5
Rengøring og Intern Service	59,8	-1,5	58,3

I 2023 udgør det samlede budget for ejendomsservices 174,9 mio. kr.

Budgettet til bygningsdrift og -vedligeholdelse blev i 2015 overført til Ejendomsservice fra kommunens aftaleenheder samt fra forvaltningen. Princippet var, at når Ejendomsservice overtog en opgave, så fulgte budgettet samtidig med. Dette princip anvendes fortsat, når der flyttes opgaver mellem aftaleenhederne og Ejendomsservice.

Det er missionen for Ejendomsservice at sikre de bedst mulige fysiske rammer for løsningen af kommunens kerneopgaver, samtidig med at værdien af de kommunale bygninger beskyttes. Visionen for Ejendomsservice er at skabe en professionel ejendomsforvaltning med en effektiv og sammenhængende indsats for arbejdet med kommunens bygninger, hvor brugerne og dermed kerneopgaverne altid er i centrum. Herudover er det en vision, at der er stærke faglige miljøer og løbende kompetenceudvikling af medarbejdere, således at bygningsvaretagelsen altid er i de bedste hænder.

Ejendomsservice er organisatorisk opdelt i sektionerne Bygningsadministration, Rengøring og Intern Service, Teknisk Service samt Ejendomsservice, fælles. Budgettet dækker primært forbrugsudgifter til el, vand og varme, husleje, rengøring, vedligeholdelse samt vagt og sikring. Yderligere indgår udgifter til løn til personale samt lejeindtægter fra udlejning af kommunale jorde og ejendomme.

Det er med budgetaftalen 2023-2026 besluttet at indføre en ny model for afledt drifts på bygningsområdet til afledt drift fra og med 2023.

Ejendomsservice, fælles

Ejendomsservice, fælles har et budget på 9,7 mio. kr. Budgettet vedrører fælles administrationsudgifter herunder IT, kontorhold mv. Derudover indeholder budgettet chefløn samt fælles budgetpuljer herunder sparemål, realiseret besparelser mv.

Bygningsadministration

Bygningsadministrationen har et budget på 2,4 mio. kr. Bygningsadministrationen varetager opgaver i relation til vedligehold og projektering vedrørende de kommunale bygninger, energiprojekter og -optimering samt planlægning af arealudnyttelsen.

Den administrative del omfatter arealoptimering, køb, salg, leje og udleje af bygninger. Vedligeholdelsesdelen omfatter vedligehold, mindre renoveringsopgaver samt energioptimering af de kommunale bygninger. Hertil kommer opgaven som bygherrerådgiver på projekter med ekstern projektering.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Projekteringsdelen omfatter dialog med fagforvaltninger i forbindelse med skitsering, projektering og byggeledelse ved om- og tilbygninger af den kommunale bygningsmasse. Denne del finansieres via opkrævning af honorar for de enkelte projekter.

De enkelte vedligeholdelses- og energiprojekter finansieres af anlægsmidler.

Teknisk Service

Teknisk Service har et budget på 104,5 mio. kr. og omfatter ledelsen af størstedelen af kommunens tekniske servicemedarbejdere samt varetagelsen af driftsvedligehold af kommunens bygninger og vedligehold af samt snerydning på de belægnings- og grønne områder, der ligger i umiddelbar tilknytning til de kommunale bygninger (på selve matriklen). Endvidere omfatter budgettet budget til leje og udleje af kommunale bygninger, forpagtning af kommunale arealer samt legepladsinspektion.

Rengøring og Intern Service

Rengøring og Intern Service har et budget på 58,3 mio. kr. og omfatter ledelsen af størstedelen af kommunens rengøringsmedarbejdere samt varetagelsen af den daglige rengøring af de kommunale bygninger, herunder kvalitetsudvikling og -kontrol af den rengøring, der varetages af kommunens egne medarbejdere, samt tilsyn med de opgaver, der er udliciteret til eksterne leverandører. Der er i budgettafte 2023-2026 afsat 0,4 mio. kr. årligt fra 2023 og frem til daglig rengøring af personalets forberedelseslokaler, personalerum og tilhørende lokaler i de 10 arbejdsdage uden elever, samt til at gennemføre en opstartsrengøring inden skoleårets start.

Herudover varetages opgaver i relation til service- og runderingsvagt i kommunale bygninger, drift og vedligehold af brand- og tyveritekniske sikringsinstallationer samt opgaver i relation til Rådhuservice (post, flytning, håndværkerhjælp til de øvrige kommunale funktioner på Laksetorvet, Gudenåcentret, Odinsgade, Vestergrave og Kasernen) og trykkeri.

Endelig omfatter budgettet kantinedrift i administrationsbygningerne (Laksetorvet, Sundhedscentret og Kasernen).

Der er i budget 2023-2026 indarbejdet effektiviserings- og besparelseskatalog. For ejendomsservice er der vedtaget besparelser som følge af in-housing af låseservice for 0,03 mio. kr. i 2023 stigende til 0,1 mio. kr. i 2024 og frem samt fortsat optimering af driften på 0,3 mio. kr. i 2024 stigende til 0,4 mio. kr. i 2025 og 1,3 mio. kr. i 2026. Endvidere er vedtaget en årlig besparelse på 0,5 mio. kr. som følge af omlægning af trykkeriopgaver fra 2024 og frem. Forvaltningen skal jævnfør budgetaftalen 2023-2026 vurdere mulighederne for at etablere en model, der, indenfor en bæredygtig økonomi, kan bevare trykkeriet internt i kommunen.

1.1.4. Driftsafdelingen

I 2023 er der et budget på -4,0 mio. kr. på området.

Driftsafdelingen er Randers Kommunes "entreprenøraftdeling" inden for veje og grønne områder. Driftsafdelingen vedligeholder og renholder kommunens veje og stier, plejer og vedligeholder de grønne områder, passer en del af kommunens vandløb, plejer naturarealer samt vedligeholder de grønne områder ved en stor del af kommunens aftaleenheder. Herudover varetager Driftsafdelingen også opgaver med vinterberedskab og rottebekæmpelse.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Driftsafdelingen løser sine opgaver i en såkaldt "partneringmodel". Modellen er kort fortalt en tilpasset udgave af en Bestiller- Udfører- Modtagermodel (BUM-model), hvor Driftsafdelingen finansieres af de aftaler om arbejdsudførelse, som kommunens øvrige afdelinger indgår med den.

"Partneringmodellen" betyder, at Driftsafdelingens omkostninger skal modsvares af tilsvarende indtægter. Der er foretaget beregning af dels overhead, idet Driftsafdelingen trækker på centrale ressourcer som lønadministration, bogholderi, juridisk bistand mv., dels de indirekte omkostninger, som forrentning og afskrivning af Driftsafdelingens grunde og bygninger og omkostninger til tjenestemandspensionsforsikring.

Det er Driftsafdelingens ansvar at sikre, at kapaciteten målt i mandskab og maskinel løbende justeres til de opgavemængder, bestillerfunktionerne har mulighed for at finansiere.

Organisatorisk omfatter Driftsafdelingen også Kirkegårde, som er budgetlagt under det takstfinansierede område.

Der er i budget 2023-2026 indarbejdet effektiviserings- og besparelseskatalog. For driftsafdelingen er der vedtaget besparelser som følge af at overgang til OPUS på 0,2 mio. kr. årligt fra 2025 og frem samt overgang af økonomiopgaver fra driftsafdelingen til økonomi på 0,3 mio. kr. årligt fra 2025 og frem. Hertil kommer, at driftsafdelingen får færre opgaver som følge af investering i moderne skraldespande, reduktion i køb af grønne opgaver samt vejvedligeholdelses- og belægningsopgaver.

2. Budgetforudsætninger

Budget 2023-26 er dannet på grundlag af de givne bevillinger i 2022 tillagt pris- og lønfremskrivninger og korrektioner besluttet ved budgetvedtagelse, tillægsbevillinger og omplaceringer.

3. Ændringer på området

Nedenstående tabel viser, hvilke ændringer der er indarbejdet i Budget 2023–26 i forhold til Budget 2022.

Ændringer på fra budgetaftalen (mio. kr.)	Ændring til 2023	Ændring til 2024	Ændring til 2025	Ændring til 2026
Udgangspunkt 2022-budget				
Demografi og øvrige store ændringer				
Effektiviserings- og besparelseskatalog 2024				
Miljø og Natur	0,0	-0,2	-0,2	-0,2
Veje og Trafik	0,8	-1,2	-1,2	-1,9
Ejendomsservice	0,0	-0,5	-1,0	-1,9
Driftsafdelingen	0,0	0,0	-0,5	-0,5
Ingen prisenfremskrivning 2023	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
Tillægsbevillinger				
Budgetomplacering ml. Ejendomsservice og andre forvaltninger	0,5	0,5	0,5	0,5
Ejendomsservice - tilbageførsel tronholmen	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Vej og stimodel - afledt drift fra 2021	0,1	0,1	0,1	0,1
Øvrige ændringer				
Driftsafdelingen - bortfald af afdrag på maskiner	0,0	0,0	0,0	0,8
Langvang - ophør lejekompensation fra pulje fra 2026	0,0	0,0	0,0	-0,6
Busdrift - tilretning af pl-skøn	4,2	4,2	4,2	4,2

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Ændringer på fra budgetaftalen (mio. kr.)	Ændring til 2023	Ændring til 2024	Ændring til 2025	Ændring til 2026
Budgetaftale 2023-2026				
Miljø og Natur	0,9	-0,0	0,0	0,0
Veje og Trafik	12,7	2,6	1,7	1,7
Ejendomsservice	0,4	0,4	0,4	0,4
Ændringer fra tidligere år				
Ændringer fra budget 2022				
LC-korrektion – indsatsplanlægning	0,0	0,0	-0,3	-0,3
Lønpulje (rekruttering og særlige formål)	0,1	0,1	0,1	0,1
Driftsafdelingen - bortfald af afdrag på maskiner	0,0	0,0	0,3	0,3
Ændringer fra budget 2021				
Busdrift - transport for unge i landdistrikter (budgetaftale 2021)	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Tillægsbevillinger	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Driftsafdelingen - bortfald af afdrag på maskiner	1,8	1,8	1,8	1,8
Ændringer fra budget 2020				
Effektiviseringsbidrag (budgetaftale 2020 - trin i 2023)	-1,7	-1,7	-1,7	-1,7
PL og øvrige ændringer	0,0	0,0	0,0	0,0
I alt	369,9	356,1	354,3	353,0

Tabellen uddybes i nedenstående afsnit.

3.1. Demografi og øvrige store ændringer

3.1.1. Effektiviserings- og besparelseskatalog

Der er i budget 2023-2026 indarbejdet effektiviserings- og besparelseskatalog på 0,8 mio. kr. i 2023, -1,9 mio. kr. i 2024, -2,9 mio. kr. i 2025 og -4,5 mio. kr. i 2026.

Natur og Miljø

- Reduktion grønne opgaver på 0,2 mio. kr. årligt fra 2024 og frem
- Øgede indtægter naturcentret på 0,01 mio. kr. i 2024, 0,02 mio. kr. i 2025 og 0,03 mio. kr. i 2026 og frem

Veje og Trafik

- Investering i moderne skraldespande på 1,4 mio. kr. i 2023, og en efterfølgende besparelse på 0,3 mio. kr. årligt fra 2024 og frem.
- Regulering af beboerlicenser på -0,3 mio. kr. årligt fra 2023 og frem
- Flere tilgængelige parkeringspladser i midtbyen på -0,3 mio. kr. årligt fra 2023 og frem
- Bortfald af tilskud til streetrace på 0,2 mio. kr. årligt fra 2024 og frem
- Bortfald af tilskud til flyveplads på 0,2 mio. kr. årligt fra 2024 og frem
- Reduktion af opgaver på vejvedligeholdelse og belægninger på 0,7 mio. kr. årligt fra 2026 og frem

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Ejendomsservice

- In-house låseservice på 0,03 mio. kr. i 2024 og 0,1 mio. kr. fra 2025 og frem
- Omlægning af trykkeri opgaver på 0,5 mio. kr. årligt fra 2024 og frem
- Yderligere optimering af driften på 0,3 mio. kr. i 2024 stigende til 0,4 mio. kr. i 2025 og 1,3 mio. kr. i 2026 og frem

Driftsafdelingen

- Flytning af økonomiopgaver og overgang til OPUS på 0,5 mio. kr. fra 2025.

3.1.2. Ingen prisfremskrivning 2023

Der er i budgettet indarbejdet ingen prisfremskrivning på varekøb og tjenesteydelser på 1,3 mio. kr. årligt fra 2023-2026. Beløbet fordeler sig med Driftsafdelingen 0,3 mio. kr., Grønne områder og friluftsliv 0,1 mio. kr., Miljø, Natur og Landbrug 0,1 mio. kr., Randers Naturcenter 0,02 mio. kr. og Veje og Trafik 0,8 mio. kr. Ejendomsservice er friholdt for ingen prisfremskrivning.

3.1.3. Tillægsbevillinger

Der er i løbet af 2022 givet tillægsbevillinger, som har indvirkning på budget 2023.

3.1.4. Øvrige ændringer

For øvrige ændringer er der tale om bevillinger, der udløber i budgetperioden samt ændring som følge af ændret pris- og lønskøn i løbet af 2022, som har virkning for budget 2023.

3.2. Budgetaftale 2023-2026

I budgetaftalen for 2023-2026 er området tilført samlet 14,0 mio. kr. i 2023, 2,9 mio. kr. i 2024, 2,1 mio. kr. i 2025 og 2,1 mio. kr. i 2026.

3.2.1. Veje og Trafik

- Kollektiv trafik ekstra bevilling på 12,0 mio. kr. i 2023 på grund af høje brændstofpriser
- Parkeringsstrategi på 0,9 mio. kr. i 2023 og 2024
- Tilbagekøb tilskud til flyvepladsen på -0,2 mio. kr. i 2023 og 0,05 mio. kr. fra 2024 og frem
- Konsulenter fortsat reduktion på -0,1 mio. kr. i 2023 og 2024. Fordelt med 1/3 til hvert af områderne Ejendomsservice, Miljø, Natur og Landbrug samt Veje og Trafik.
- Tilbagekøb af streetrace på 0,2 mio. kr. årligt fra 2024
- Tilbagekøb af pensionistkort på 1,5 mio. kr. årligt fra 2024 og frem

3.2.2. Miljø, Natur og Landbrug

- Pulje til klima og natur på 0,9 mio. kr. i 2023
- Konsulenter fortsat reduktion på -0,1 mio. kr. i 2023 og 2024. Fordelt med 1/3 til hvert af områderne Ejendomsservice, Miljø, Natur og Landbrug samt Veje og Trafik.

3.2.3. Ejendomsservice

- Ekstra rengøring skoleområdet på 0,4 mio. kr. årligt fra 2023 og frem

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

- Konsulenter fortsat reduktion på -0,1 mio. kr. i 2023 og 2024. Fordelt med 1/3 til hvert af områderne Ejendomsservice, Miljø, Natur og Landbrug samt Veje og Trafik.

3.3. Ændringer fra tidligere år

Ændringer fra tidligere budgetter som har indvirkning på budget 2023.

4. Yderligere oplysninger

4.1. Oversigt over aftaleenheder

Området omfatter to aftaleenheder:

- Ejendomsservice
- Driftsafdelingen inklusiv kirkegårde

4.2. Takster og nøgletal

[Den aktuelle takstoversigt kan tilgås her via randers.dk](#)

[Den seneste 6-bynøgletalsrapport kan tilgås her via randers.dk](#)

5. Anlægsprojekter

På anlægsområdet er der i budgetperioden afsat midler under områderne Natur og Miljø, Veje og Trafik samt Ejendomsservice. Der henvises til anlægsskemaerne nedenfor for en uddybende beskrivelse af de enkelte anlægsprojekter.

Med budgetaftalen for 2022-2025 blev der truffet beslutning om indførelse af en vej- og stimodel, som sikrer løbende regulering af driftsbudgettet til vejvedligeholdelse som følge af etablering af nye veje, stier mv. Afledt drift til veje og stier vil fremadrettet blive indarbejdet i basisbudgettet for det kommende år. Forvaltningen udarbejder hvert år en opgørelse over de gennemførte anlægsprojekter og deres tilknyttede afledte driftsudgifter i forbindelse med regnskabsopgørelsen.

I budgetaftale 2023-2026 er det besluttet at afsætte ressourcer fra de eksisterende og kommende infrastrukturprojekter til ekstra bemanning til koordinering og styring af projekterne, herunder til opgaver knyttet til inddragelsesprocesser, kommunikation og analysearbejde. De ekstra ressourcer finansieres af anlægsbudgetterne til de konkrete infrastrukturprojekter. Der kan prioriteres op til 1 mio. kr. årligt til arbejdet.

Som en del af budgetvedtagelsen for 2023-2026 blev der samtidig vedtaget en 10-årig investeringsplan på anlægsområdet. De resterende år i investeringsplanen fremgår af nedenstående oversigt.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

10-årig investeringsplan (mio. kr.)	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Infrastrukturpulje - veje, cykelstier, sikre skoleveje	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Private vejes istandsættelse, udgifter	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Private vejes istandsættelse, indtægter	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
Bygningsvedligehold	54,6	56,8	56,8	56,8	56,8	56,8
Pulje til energibesparende foranstaltninger ¹	16,4	16,4	16,4	16,4	16,4	16,4
Naturforvaltningsprojekter	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3
I alt	80,3	82,5	82,5	82,5	82,5	82,5

1) Låneberettigede udgifter

Nedenfor følger anlægsskemaer for anlægsprojekter med budget i 2023-2026 for bevillingsområdet.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Bygningsvedligehold, pulje

Bevillingsprogramnummer: 9255100001

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter		38.991	54.347	50.322	52.465	196.124
Indtægter						
I alt	0	38.991	54.347	50.322	52.465	196.124

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
13-10-2022	38.991		38.991
I alt	38.991	0	38.991

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Udvikling, Miljø og Teknik (Ejendomsservice) står for vedligeholdelsen af ca. 500.000 etage-m² kommunale bygninger. Det gælder vedligehold udvendigt og indvendigt på bygningerne samt de tekniske installationer.

Bygningsvedligeholdelsen varetages af 5 medarbejdere, der i fællesskab prioriterer, hvilke opgaver der skal løses i det kommende år. Vedligehold af tekniske installationer løses i samarbejde med energiteamet. Bygningsvedligeholdelsen styres med et overblik i vedligeholdelses-programmet Dalux. Prioriteringen af opgaverne tager udgangspunkt i at tag og fag har 1. prioritet, hvorefter øvrige midler anvendes, hvor behovet er størst.

Følgende bygninger har højeste prioritet: fredede bygninger, daginstitutioner, skoler, plejehjem og bosteder.

Der arbejdes med en standard i forhold til registrering:

- 3 God: Ingen synlige skader. Bygningen fungerer fuldt tilfredsstillende.
- 2 Acceptabel: Der findes ingen synlige potentielle skader på bygningsdelene, der bør holdes under observation. Der bør iværksættes forebyggende vedligehold
- 1 Middel: Tegn på begyndende skader. Bygningsdelen fungerer ikke tilfredsstillende. Reparation/vedligehold er nødvendigt.
- 0 Dårlig: Skader af betydning for sikkerheden. Opretning af bygningsdelene bør iværksættes snarest.

De afsatte beløb, i anlægspuljen, dækker ikke hele udgiften til en forsvarlig bygningsvedligeholdelse, der skal derfor over tid forventes et større og større efterslæb.

Bygningernes vedligeholdelsestilstand betyder, at der er et stort behov for akut vedligehold, hvilket har indflydelse på mulighederne for den planlagte vedligehold, som igen betyder, at vedligeholdelseefterslæbet stiger fra år til år.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

En del af efterslæbet forventes at kunne reduceres med de ekstra midler, der bliver tilført området fra 2024 og frem.

Der er fokus på optimering af den daglige drift i forhold til at mindske skader på de kommunale bygninger og derved mindske akut opståede skader.

Der arbejdes med en skarp prioritering i forhold til den nuværende og kommende anlægsbevilling.

Som følge af merforbrug i 2020 grundet investeringer i fremrykkede projekter er der tidligere fremrykket budget fra 2023.

I budgetaftale 2023-2026 er der afsat 5 mio. kr. i 2023 til finansiering af fordyrelse af renovering af tagkonstruktionen på Kulturhuset, samt 6 mio. kr. i 2023 og 2024 til renovering af Nørrevangsskolens svømmehal. Disse midler indgår i den samlede pulje til bygningsvedligehold.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2023 er givet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Energibesparende foranstaltninger, pulje

Bevillingsprogramnummer: 9255100002

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter		13.116	16.395	16.395	16.395	62.302
Indtægter						
I alt	0	13.116	16.395	16.395	16.395	62.302

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
13-10-2022	13.116		13.116
I alt	13.116	0	13.116

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Udvikling, Miljø og Teknik (Ejendomsservice) arbejder med energioptimering af i alt ca. 500.000 etage-m² kommunale bygninger.

Energipuljen anvendes til investeringer i energibesparende foranstaltninger. Kravet er, at investeringerne er rentable og anvendes til energioptimering af belysning, varmeanlæg inkl. udfasning af fossile brændsler, CTS, ventilationsanlæg, tekniske anlæg, bygninger med mere.

Ved renovering af tekniske anlæg søges der generelt løsninger, som er medvirkende til nedsættelse af energiforbruget, og der investeres i energioptimering i forbindelse med ombygninger, istandsættelser med mere.

Alle offentlige bygninger over 50 m² er blevet energimærket i 2018-2020. Energimærkerne bruges som guide til prioritering af energiprojekterne, så midlerne anvendes, hvor den største energibesparende effekt kan opnås. I de kommende år, skal der indhentes nye energimærker.

Der forventes overførsler på 64,5 mio. kr. fra 2022 til 2023. Disse midler indgår i planlagte projekter i perioden 2023-2027. Der forventes således et årligt investeringsniveau på ca. 25 mio. kr. årligt i perioden 2023-2027. Efter 2027 forventes gennemført projekter svarende til rådighedsbeløbet.

Der er sket en afklaring af, at der fremover kan udføres energiprojekter, hvor midlerne kombineres med vedligeholdelsesmidler og lignende.

Alle anlægsbevillingerne til energibesparende foranstaltninger er lånefinansieret.

Her ud over har Forvaltningen fokus på at søge midler fra den statslige tilskudspulje til energiforbedringer og digitale løsninger i regionale og kommunale bygninger. I 2022 har Randers Kommune fået tilsagn på i alt 4,512 mio. kr.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2023 er givet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Naturforvaltningsprojekter

Bevillingsprogramnummer: 9258200001

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter		3.730	3.326	3.326	3.326	13.707
Indtægter						
I alt	0	3.730	3.326	3.326	3.326	13.707

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
13-10-2022	3.730		3.730
I alt	3.730	0	3.730

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Randers Kommune skal sikre rent drikkevand og sikre naturen, herunder udvikle nye og pleje eksisterende naturområder. De afsatte midler anvendes til nye vådområdeprojekter, anlæg og renovering af stier, nye skove, fjernelse af spærringer i vandløb, genåbning af rørlagte vandløbsstrækninger, etablering af nye søer, forbedring af tilstanden i eksisterende vandløb og søer, etablering af afgrænsningsmuligheder på naturarealer, beskyttelse af drikkevandet samt til information.

Naturforvaltningsmidlerne for 2022 er enten brugt eller disponeret i henhold til en prioriteret liste af opgaver fra 2022. Listen er udarbejdet på baggrund af samarbejdsaftaler med Staten, andre kommuner, fonde, private lodsejere omkring naturpleje samt ønsker fra kommunens borgere. Forvaltningen vil i de kommende måneder udarbejde en plan for den opprioriterede indsats for at øge biodiversiteten og forbedre adgangen i naturområder i 2023.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2023 er givet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Klimaindsats - skovrejsning

Bevillingsprogramnummer: 9258200005

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	3.000	3.121	0	0	0	6.121
Indtægter	-1.000	-1.000	0	0	0	-2.000
I alt	2.000	2.121	0	0	0	4.121

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
16-05-2022	6.000	-2.000	4.000
13-10-2022	121	0	121
I alt	6.121	-2.000	4.121

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Der er store ambitioner i Klimaplan 2050, især når det gælder skovrejsning. Der er derfor i 2022 og 2023 afsat 2 mio. kr. pr. år til opstart af en kommunal skovpulje. Skovpuljen skal bruges til finansiering af kommunal skovrejsning såvel som medfinansiering af partnerskabsskov mellem kommunen og private. Skovene skal samtidig bidrage til at øge biodiversiteten og forbedre adgangen til naturområder.

Det er forventningen, at samarbejdet med den statslige klimaskovfond vil kunne give en indtægt til skovrejsning på 1 mio. kr. i 2022 og 2023.

Anlægsbevilling til prisfremskrivning af rådighedsbeløb i 2023 er givet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Gudenåstien, finansiering

Bevillingsprogramnummer: 9258200006

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	0	1.046	1.046	0	0	2.092
Indtægter						0
I alt	0	1.046	1.046	0	0	2.092

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Gudenåen skærer sig smukt og livgivende gennem hele det østjyske – og ender smukt i Randers. Det er en å med mange fortællinger, spændende historie og stor betydning for hele livet omkring.

Dette fantastiske aktiv for Randers – og kommunerne åen i øvrigt løber igennem – kan gøres endnu mere tilgængelig for alle danskere. Det ligger i den fælles vision alle Gudenå-kommunerne har formuleret, hvor ambitionen er en 170 km lang vanderrute fra kilde til fjord.

Det samlede projekt for alle kommunerne beløber sig til godt 50 mio. kr., hvoraf ca. 4 mio. kr. vedrører sti i Randers Kommune. Det er forventningen, at det vil være muligt at hente ekstern finansiering til op mod 50 pct. af udgiften til stiens etablering.

Det er ønsket at understøtte en øget turisme i Randers. Vandring som ferieform er i vækst, og her skal Randers være med helt fremme. En samlet Gudenåsti fra åens udspring til Randers Midtby vil understøtte fortællingen om Randers som et naturskønt område til glæde for ikke kun kommunens borgere, men også kommende turister.

Der er reserveret 1 mio. kr. årligt i 2023 og 2024 til finansiering af Gudenåstien under forudsætning af, at der sikres finansiering til den anden halvdel af udgiften fra eksterne parter.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Diverse vejprojekter, ramme

Bevillingsprogramnummer: 9258800001

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	0	0	1.514	1.514	3.607	6.636
Indtægter						0
I alt	0	0	1.514	1.514	3.607	6.636

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Rammebeløb til diverse udbygnings- og vedligeholdelsesprojekter på vejnettet. Det kan f.eks. være trafikikkerhedsprojekter, kapacitetsforbedringer og lignende.

Rammen udmøntes hvert år til konkrete anlægsprojekter i 2. halvdel af året. Det er typisk projekter, hvor det af trafikikkerhedsmæssige eller kapacitetsmæssige årsager er nødvendigt at foretage fysiske ændringer på vejnettet.

Byrådet vedtog på mødet den 18. maj 2020, at fremrykke rammen i 2021-2023 til 2020 på baggrund af corona situationen. Byrådet vedtog på samme møde at frigive midler af de fremrykkede rammer til 3 projekter. Det drejer sig om projekterne signalregulering af krydset Tulipvej/Hadstenvej, pulje til fortovs genopretninger på udvalgte fortovsstrækninger samt etablering af fortov langs Minervavej.

Byrådet besluttede den 18. januar 2021 at frigive midler til etablering af signalregulering af krydset Kirketersvej/Dronningborg Boulevard samt svingbaner og buslomme på Nordskellet. Den 15. juni 2021 besluttede byrådet, at et restbeløb på den fremrykkede ramme anvendes til gennemførelse af mindre trafikikkerhedsfremmende projekter i Krstrup.

Som følge af fremrykningen er der ikke afsat midler til diverse vejprojekter i årene 2021-2023. I årene 2024 og 2025 er rammen reduceret med 2 mio. kr. årligt, da disse midler er indgået i finansieringen af budgetaftalen for 2022-2025.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Sikre skoleveje mv., ramme

Bevillingsprogramnummer: 9258800002

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	0	0	1.202	1.202	1.202	3.606
Indtægter						0
I alt	0	0	1.202	1.202	1.202	3.606

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Rammebeløb afsat til gennemførelse af trafikikkerhedsprojekter f.eks. på skoleveje.

Rammen udmøntes hvert år i 3-5 mindre fysiske projekter. Projekterne prioriteres ud fra en lang liste med ønsker om trafikikkerhedsfremmende foranstaltninger. Til brug for prioritering af disse midler har forvaltningen gennemgået mere end 100 henvendelser med ønsker fra borgere om hastighedsdæmpning, henvendelser fra kommunens skoler om trafikikkerhedsmæssige problemstillinger på skoleveje samt særlige lokaliteter, hvor der kan konstateres trafikikkerhedsmæssige problemstillinger.

På baggrund af en helhedsvurdering har forvaltningen udpeget de henvendelser med ønsker og andre projekter, hvor der fagligt set er størst potentiale for at forbedre trafikikkerheden. I forbindelse med gennemgangen af de mange henvendelser fra borgere har forvaltningen tillige vurderet, om nogle af disse skal tilbydes at finansiere ønskerne selv.

Som opfølgning på byrådets beslutning om fremrykning af anlægsarbejder som følge af coronakrisen, har byrådet på mødet den 15. juni 2020 vedtaget at fremrykke rammebeløbet til Sikre skoleveje i årene 2022 og 2023 til 2021.

Der er således ikke afsat midler til sikre skoleveje i 2023, men 1,2 mio. kr. årligt i 2024-2026 og frem.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Anlæg af cykelstier, ramme

Bevillingsprogramnummer: 9258800003

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	0	1.397	1.202	1.202	1.202	5.003
Indtægter						0
I alt	0	1.397	1.202	1.202	1.202	5.003

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Miljø- og teknikudvalget har på mødet den 9. marts 2020 vedtaget en overordnet strategi for cykelstinet. I strategien er der udpeget et stinet efter funktion, som grundlag for udarbejdelse af den nye cykelstiplan. Cykelstier og -faciliteter er inddelt i 3 nedenstående funktioner:

1. Hovedstier
2. Skolekorridorer
3. Rekreative stier

Hovedstier ligger langs trafikveje. På trafikveje i by med cykelstier kører der typisk mere end 5-7.000 køretøjer i døgnet. På landet har trafikvejene med cykelstier mere end 2-5.000 køretøjer i døgnet. Hovedstier kan være afmærket med cykelbaner, som 2 minus 1 veje eller anlagt med cykelstier.

En skolekorridor er defineret som en rute, hvor der er faciliteter, som understøtter børn i at transportere sig selv mellem hjem og skole. En skolekorridor kan være veje, hvor den tilladte hastighed er 40 km/t med fartdæmpere. Der kan være lyskryds eller krydsningsheller, hvor eleverne skal krydse trafikveje. Der kan være skolepatrulje. En skolekorridor vil ikke altid være den mest direkte vej, og der kan være steder, hvor det vil være nødvendigt, at eleven trækker med cyklen på fortov eller cykelsti på en kort strækning.

I byer med skole er der udpeget skolekorridorer mellem skolen og de enkelte bydele inden for skoledistriktet. På landet mellem byer med over 200 indbyggere er der udpeget en skolekorridor frem til distriktets skole.

Skolekorridoren vil typisk være en rute ad eksisterende veje, som afhængig af vejenes vejklasser vil have cykelfaciliteter svarende til trafikmængden og hastigheden på vejene. 2 minus 1 veje kan anvendes på mange mindre veje på landet.

Rekreative stier i eget tracé ligger separat i naturen mellem byer og kan have skiltning med regionale og nationale ruter. De rekreative stier bruges af fx pendlere og fritidscyklister. Oftest er de rekreative stier grusstier uden belysning.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Rekreative veje er mindre veje, som med skiltning i sommerhalvåret kan anvendes til at vise trafikanter, at smalle veje med under 500 køretøjer i døgnet benyttes af cyklister og gående på vejen.

Ud over de stier der i forslag til strategien tildeles en kategori, vil der være stier, som fungerer som interne fordelingsstier i boligområder eller lignende. Disse stier er primært anlagt i forbindelse med byggemodning af de enkelte områder eller som sekundære rekreative stier. Det foreslås, at disse stier ikke er en del af cykelstiplanen.

Skolekorridorer har været drøftet med hver enkelt folkeskole i kommunen i løbet af foråret 2020.

I forbindelse med arbejdet med skolekorridorer er der kortlagt manglende cykelfaciliteter i korridorerne. Denne kortlægning danner sammen med en kortlægning af manglende cykelstier i hovedstinetet grundlag for at prioritere de afsatte midler i rammen til anlæg af cykelstier. Rammen udmøntes hvert år i 1. kvartal.

I budgetaftalen 2023-2026 er der afsat 1,4 mio. kr. i 2023 og 1,2 mio. kr. årligt i årene 2024-2026 og frem til flere cykelstier med særligt fokus på sikre skoleveje.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Infrastrukturplan, reservation

Bevillingsprogramnummer: 9258800008

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	4.147	10.616	10.616	10.463	10.000	45.842
Indtægter						
I alt	4.147	10.616	10.616	10.463	10.000	45.842

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Et af de vigtigste trafikprojekter i Randers by er en forlængelse af Ringboulevarden, så de øst-vest gående vejforbindelser i den nordlige del af Randers forbedres, og trafik kan ledes uden om den centrale midtby. Samtidig vil Ringboulevardens forlængelse også give adgang til et nyt byudviklingsområde i den nordøstlige del af byen.

Status på forlængelse af Ringboulevarden: En miljøkonsekvensvurdering har afdækket, at linjeføringen i det oprindelige hovedforslag vil berøre et habitatområde for Bilag 4 arter. På den baggrund blev forvaltningen bedt om at undersøge forskellige alternative linjeføringer for Ringboulevardens forlængelse. Der blev gennemført en overordnet screening af 6 forskellige linjeføringer og byrådet valgte i foråret 2022, at der skulle gennemføres en forbedret i foråret 2022 på baggrund af undersøgelsens resultater. På baggrund af forbedringen har byrådet besluttet, at der skal gennemføres supplerende geotekniske undersøgelser, samt at et ekstra linjeføringsforslag skal undersøges på samme niveau som de øvrige alternative forslag.

I efteråret 2022 søges 0,5 mio. kr. frigivet til gennemførelse af de supplerende undersøgelser. Midlerne finansieres af Infrastrukturpuljen.

Frigivelse af midler til anlæg af vejen vil blive søgt, når den endelige linjeføring er fastlagt.

Parkeringsstrategi for Randers Midtby: Byrådet godkendte primo 2022 "Parkeringsstrategi for Randers Midtby". I den forbindelse godkendte byrådet også, at der skulle udarbejdes et projektforslag for et intelligent parkeringsinformationssystem med henblik på at søge om frigivelse af midler afsat på budgettet til infrastrukturprojekter til etablering af systemet.

Byrådet besluttede på møde den 16. maj 2022 at frigive 6,0 mio. kr. fra infrastrukturpuljen til etablering af et intelligent parkeringsinformationssystem.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Ny Havnevej

Bevillingsprogramnummer: 9258810002

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	56.588	12.266	0	0	0	68.854
Indtægter	-2.050	0	0	0	0	-2.050
I alt	54.538	12.266	0	0	0	66.804

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
09-12-2019	5.000	0	5.000
09-11-2020	51.150	-2.050	49.100
14-10-2021	661	0	661
16-05-2022	11.500	0	11.500
13.10.2022	543	0	543
I alt	68.854	-2.050	66.804

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Ny havnevej vil sikre en mere direkte opkobling fra Randers Havn til det overordnede vejnet.

Byrådet frigav på mødet den 2. december 2019 midler til forundersøgelser og udbud af projektet.

I forbindelse med gennemførelse af forundersøgelser m.m. har det været tydeligt, at der er væsentlig synergi ved at koble forbindelsesvejen til Klimabroen sammen med linjeføring af Ny Havnevej nord for Grenåvej og at koble de 2 forbindelser til det overordnede vejnet via Clausholmsvej.

Den 7. september 2020 traf byrådet beslutning om, at Ny Havnevejs linjeføring i syd skal kobles til Clausholmsvej mod syd.

Lokalplan for vejen er vedtaget i efteråret 2021.

I december 2021 blev en nødvendig forbelastning af et mindre blødbundsområde igangsat. Det egentlige anlægsarbejde blev igangsat medio 2022. Anlægsarbejdet forventes afsluttet sommeren 2023.

Anlægsbevilling til prisfremskrivning af rådighedsbeløb i 2023 er søgt i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Cykelsti Fårup, færdiggørelse

Bevillingsprogramnummer: 9258810026

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	750	785	0	0	0	1.535
Indtægter						
I alt	750	785	0	0	0	1.535

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Banedanmark har etableret en ny bro, der fører Poppelvænget over banen. På den nye bro er der en dobbeltrettet cykelsti, der forbinder den eksisterende sti langs med Poppelvej øst for banen med Hobrovej vest for banen. Der er etableret en dobbeltrettet cykelsti mellem Rørbæk og Storegade langs med Fårupvej, men på en 600 m lang strækning langs med Fårupvej mellem Storegade og Hobrovej mangler en cykelsti.

Projektets formål er således at færdiggøre cykelstien langs med Fårupvej, så der er forbindelse mellem de eksisterende stier.

Projektet omfatter etablering af en 2,5 meter bred dobbeltrettet cykelsti langs sydsiden af Fårupvej mellem Hobrovej og Storegade – en strækning på ca. 600 m.

Ansøgning om frigivelse af midler til gennemførelse af projektet forventes at blive søgt ultimo 2022.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Cykelsti Gjerlev – Øster Tørslev

Bevillingsprogramnummer: 9258810027

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	2.750	2.877	0	0	0	5.627
Indtægter						
I alt	2.750	2.877	0	0	0	5.627

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Ved at etablere en dobbeltrettet cykelsti på strækningen mellem Gjerlev og Øster Tørslev etableres en sikker skolekorridor for børn i Gjerlev, der går i skole i Øster Tørslev. Afstanden mellem de 2 byer er ca. 3 km, og det er således oplagt for de større skoleelever selv at tilbagelægge turen til/fra skole, mens de mindre skoleelever kan cykle med deres forældre.

Projektet skal medvirke til, at flere børn bliver selvbefordrede på vejen til skolen, og at flere af de ture, der generelt foretages mellem de to byer, tages på cykel i stedet for bil.

Der planlægges etableret en dobbeltrettet cykelsti på en strækning på cirka 2,8 km mellem Gjerlev og Øster Tørslev. Vejen bibeholdes som i dag, og stien etableres syd for vejen i en bredde på 2,5 meter. Der etableres sikre krydsningspunkter, hvor den dobbeltrettede cykelsti ophører ved Rødkløvervej i Øster Tørslev, samt ved Stangerumvej foran Grønhøjsskolen.

Ansøgning om frigivelse af midler til gennemførelse af projektet forventes at blive søgt ultimo 2022.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Private vejes istandsættelse, ramme

Bevillingsprogramnummer: 9258800004

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	0	900	900	900	900	3.600
Indtægter	0	-900	-900	-900	-900	-3.600
I alt	0	0	0	0	0	0

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
13-10-2022	900	-900	0
I alt	900	-900	0

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Istandsættelse af private fællesveje på de vejberettigedes regning. Projekter igangsættes efter afholdelse af vejsyn. Dispositionsrammen udgør årligt 0,9 mio. kr.

Der er pt. afholdt 1 vejsyn, der medfører behov for et samlet arbejde, som enten bliver udført ultimo 2022 eller primo 2023. Der er derfor en hvis sandsynlighed for anvendelse af en del af midlerne i 2022, men med en forventning om, at de afholdte udgifter bliver finansieret af de vejberettigede.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2023 er givet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Anlægsbevillingerne tilbageføres, såfremt der ikke har været projekter.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Cykelsti Skovvangsvej – Dybdalsvej, Drastrup

Bevillingsprogramnummer: 9258810028

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	400	419	0	0	0	819
Indtægter						
I alt	400	419	0	0	0	819

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

I den østlige del af Assentoft har Randers Kommune de seneste år byudviklet omkring Skovvangsvej og forventer yderligere udvikling på arealerne mod øst. I forbindelse med udviklingen af området er der i lokalplanen udlagt arealer til etablering af en stiforbindelse væk fra vejen, som kun delvist er blevet udført. Stiforbindelsen skal koble denne del af byen op på det eksisterende stinet og indgår desuden som en del af skolekorridoren ind til Assentoftskolen.

De to manglende stiforbindelser mellem Dybdalvej, Skovvangsvej og Gl. Landevej anlægges i asfalt i en bredde på 3 m. Den samlede stiforbindelse bliver ca. 530 m lang. Ved krydsning af vejene etableres der vigepligt for stitrafikken.

Midler til anlæg af de manglende stistrækninger vil blive søgt frigivet ultimo 2022.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: 2 minus 1-vej, Harridslev

Bevillingsprogramnummer: 9258810029

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	1.000	1.046	0	0	0	2.046
Indtægter						
I alt	1.000	1.046	0	0	0	2.046

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Der er fuld gang i byudviklingen i den sydlige del af Harridslev, og den positive befolkningsudvikling indebærer også, at der er mange familier med børn, der bosætter sig i området. Der er derfor nu behov for at kigge på sikre skoleveje, så børnene fra kvarteret kan færdes sikkert til og fra skole. Kraftcenter Korshøj ligger ved siden af Korshøjskolen. De bedre cykelfaciliteter vil derfor også gøre incitamentet større til at bruge cyklen som transportmiddel til fritidsfaciliteterne.

Projektet indebærer, at Vangvejen omdannes til en 2 minus 1 vej fra Bækengen til Højvangsvej. For at skabe tilstrækkelig bredde på den eksisterende vej udvides Vangvejen med ca. 1 meter mod vest på den sydlige del af strækningen. Projektet omfatter tillige etablering af et fortov langs med Vangvejen nord for Sagavej og langs Sagavej mellem Kastanievej og Vangvejen.

Ansøgning om frigivelse af midler til gennemførelse af projektet forventes at blive søgt ultimo 2022.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Højsletvej, udvidelse/cykelsti

Bevillingsprogramnummer: 9258810030

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	2.500	4.616	0	0	0	7.116
Indtægter						
I alt	2.500	4.616	0	0	0	7.116

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Højsletvej anvendes i dag som et bindeled for den øst-vestgående trafik nord for Randers. Vejen anvendes af mange fra den østlige del af kommunen, der skal til og fra E45. Vejen er dog ikke bred nok til trafikmængden, hvilket har betydning for trafiksikkerheden og medfører, at kanterne på vejen køres op. En udvidelse af Højsletvej indgår derfor også i kommunens infrastrukturplan som et projekt, der kan skabe bedre fremkommelighed øst-vest.

Projektet indeholder er udvidelse af Højsletvej til ca. 8 meter, med 2 x 3,5 meter brede kørebaner og 0,5 meter kantbane i begge sider. Det skal undersøges om hastighedsgrænsen på 80 km/t kan sættes ned.

Ansøgning om frigivelse af midler til gennemførelse af projektet vil blive forelagt byrådet primo 2023.

I forbindelse med budgetaftalen 2023-2026, blev det besluttet at afsætte ekstra 2. mio. kr. til etablering af cykelbaner, hvilket indarbejdes i projektet.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Enghøj Alle/Hobrovej, lyskryds

Bevillingsprogramnummer: 9258810031

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	0	2.616	0	0	0	2.616
Indtægter						
I alt	0	2.616	0	0	0	2.616

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Trafikken stiger på det overordnede vejnet og dermed også på Hobrovej. Den større trafik på det overordnede vejnet medfører, at der opstår mere og mere ventetid for den trafik, der kommer fra sidevejene til Hobrovej. Dermed er der større risiko for, at flere og flere bilister, der er trætte af at vente, vælger at tage chancer. Det medfører en større risiko for, at der sker uheld, da det kan være vanskeligt at bedømme, hvor hurtigt trafikken kører på den overordnede vej.

Flere og flere klager over, at der er meget lange ventetider for at komme ud fra Enghøj Allé og fra Helstedvej. Et af midlerne til at gøre det mere sikkert, vil være at signalregulere krydset.

Projektet omfatter etablering af et signalreguleret kryds med de nødvendige svingbaner m.m.

Ansøgning om frigivelse af midler til gennemførelse af projektet forventes at blive søgt primo 2023.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Klimabroen, forundersøgelse/kommunikation

Bevillingsprogramnummer: 9258810034

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	3.000	1.000	0	0	0	4.000
Indtægter						
I alt	3.000	1.000	0	0	0	4.000

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
16-05-2022	3.000		3.000
13-10-2022	1.000		1.000
I alt	4.000		4.000

Formål og beskrivelse samt status på projektet

I 2017 besluttede byrådet at en ekstra vejforbindelse over Randers Fjord skulle anlægges via havnepierens østlige ende i form af den såkaldte "Klimabro". Klimabroen består af en dæmning over det nordlige havnebassin, og en bro over det sydlige fjord/å-forløb samt opkobling på vejnettet nord og syd for fjorden.

Randers har to store udfordringer, som håndteres med klimabroen. Randersbro er for det første en flaskehals for trafikken på tværs af fjorden. Det påvirker store dele af vejnettet i Randers by, og skaber forsinkelser for trafikanterne. For det andet er byen truet af oversvømmelser fra både skybrud og stormflod.

Den ekstra forbindelse over fjorden gør det også muligt at fortsætte med den fortætning og omdannelse af industri- og erhvervsområder til boligområder, som allerede er i gang. Endelig er klimabroen også en afgørende brik i byudviklingsprojektet "Flodbyen Randers", hvor klimabroen gør det muligt at reducere Havnegade til et spor i hver retning. Derved bindes den eksisterende by sammen med "Flodbyen", der i årtierne frem skal anlægges på havnearealerne. Realiseringen af "Flodbyen Randers" og planerne for højvandsbeskyttelse af Randers midtby er derfor afhængige af realiseringen af Klimabroen.

Der skal nu arbejdes på en mere detaljeret prissætning af anlægget samt at få udarbejdet en teknisk og miljømæssig beskrivelse af anlægsprojektet. Dette arbejde skal danne grundlag for myndighedsbehandling i form af bl.a. kommuneplantillæg, lokalplan, m.fl. og screening for miljøvurdering og miljøkonsekvensvurdering.

Byrådet gav i foråret 2022 en bevilling til forundersøgelsen. Der er nu foretaget rådgiverudbud af opgaven. De tekniske undersøgelser forventes at være afsluttet i sommeren 2023, hvorefter myndighedsbehandlingen igangsættes.

I forbindelse med forundersøgelsen skal der også ske en øget kommunikationsindsats om Klimabroen og dennes betydning for såvel Randers Kommunes som Randers bys udvikling. I budgetaftalen er der derfor afsat 1 mio. kr. til dette arbejde, der forventes igangsat i løbet af foråret 2023.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Udbyhøjfærge - dokning 2025

Bevillingsprogramnummer: 9258820004

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	0	0	0	2.500	0	2.500
Indtægter				-1.250		-1.250
I alt	0	0	0	1.250	0	1.250

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Randers Kommune varetager driften af Randers Fjord Færgesfart ifølge driftsoverenskomst mellem Randers Kommune og Norddjurs Kommune. Drifts- og anlægsudgifter finansieres af kommunerne med 50% fra hver kommune.

Udbyhøj kabelfærge skal rutinemæssigt reoveres i tørdok hvert 4. år. Næste forventede dokning er således i 2025.

Ifm. dokning udføres sædvanligvis rensning og maling af bund, maling af skrog og aptering, reovering af fendersystem/broklapper – eftersyn af sø-ventiler/blokma kølere/zinkklodser samt diverse rutinemæssige eftersyn iht. Søfartsstyrelsens krav. Herudover reoveres motorer og wirespil / landstrømspil, samt det hydrauliske system til broklapper/landstation til opstramning af wirer.

Samlet udgift til dokning forventes at udgøre 2,5 mio. kr., hvoraf Randers Kommunes udgift er 1,25 mio. kr.

Miljø- og teknikudvalget - Takstfinansieret

Del 1

Tabellen viser, at der budgetteres med balance mellem indtægter og udgifter, og at kirkegårdene dermed ikke påvirker kommunens skattefinansierede område. Udgifterne til drift af de to kommunale kirkegårde er budgetteret med 10,9 mio. kr. inklusiv hensættelser til fremtidige anlægsinvesteringer på 1,4 mio. kr. Indtægterne fra takstbetaling er budgetteret med 10,9 mio. kr., og taksterne skal dermed dække samtlige direkte og indirekte omkostninger samt hensættelse.

2.1.2. Uden for servicerammen

Affald og Genbrug

Affald og Genbrug ligger uden for den kommunale serviceramme og er et brugerfinansieret område. Affaldsområdet er organisatorisk delt i indsamlingsordninger, affaldsterminalen samt genbrugspladser. Tabellen viser, at der i 2023 til 2025 er budgetlagt med nettoindtægter for 12,7 mio. kr. årligt, mens budgettet i 2026 er i balance. Budgettet afspejler målsætningen om, at områdets gæld til kommunekassen skal være afviklet senest i 2025. Der er budgetteret med samlede årlige indtægter for 173,7 mio. kr., mens udgifterne udgør 160,9 mio. kr.

2.2. Anlæg

Der er ikke afsat midler til anlægsprojekter i budgetperioden.

3. Aktuel økonomisk situation på drift og anlæg

3.1. Aktuel status

I 2023 forventes ny handleplan for rottebekæmpelse at træde i kraft. Den nye plan vil bl.a. omhandle en giftfri rottebekæmpelse, grøn omstilling af bekæmpelsen samt fastsættelsen af serviceniveauet for rottebekæmpelsen. Planen forventes fremlagt for byrådet ultimo 2022.

På Kirkegårde hensættes årligt et beløb til udskiftning af krematorieovn, renovering af krematoriebygning samt andre bygningsforbedringer, som på sigt vil indebære større anlægsudgifter. Disse udgifter skal finansieres via taksterne. Primo 2022 var der opsparet 4,9 mio. kr. til formålet.

På affaldsområdet har taksterne i en årrække frem til 2020 været for lave i forhold til de faktiske omkostninger, hvilket betyder, at brugerne har betalt for lidt for indsamling af deres affald. Dermed er der opstået en gæld til kommunekassen, som primo 2022 udgjorde 32,1 mio. kr. Der er budgetteret med gradvis afvikling af gælden frem mod 2025.

Et bredt flertal i Folketinget har indgået *Aftale om Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi* i juni 2020 samt opfølgingsaftale og *Aftale om Selskabsgørelse af kommunernes levering af affaldsydelser* i august 2022. Aftalerne får betydning for hele affaldsområdet i fremtiden. Aftalegrundlaget lægger op til, at der skal indsamles i 10 fraktioner husstandsnaert, at de kommunale aktiviteter omkring efterbehandling af affald skal selskabsgøres og sælges, at der fastsættes frist for indsamling af tekstilaffaldet, at der indføres et styrket affaldstilsyn og strømlinet praksis, at der sikres en robust regulering af affaldsgebyrerne samt, at kommunernes levering af affaldsydelser selskabsgøres. Den endelige lovgivning er endnu ikke vedtaget og udmøntning af flere af aftalepunkterne er fortsat uafklaret. De endelige økonomiske konsekvenser af planen vil således først blive indregnet i forbindelse med takstberegningen for de kommende år.

Miljø- og teknikudvalget - Takstfinansieret

Del 1

De nye rammer for affaldsområdet indgår som afsæt for den nye Ressource- og affaldsplan 2027, som er under udarbejdelse. Ressource- og affaldsplan 2027 forventes vedtaget af byrådet i december 2022.

I oktober 2020 afgjorde Landsskatteretten, at kommunerne ikke skal opkræve og afregne moms ved levering af renovationsydelser til private og grundejerforeninger. Afgørelsen har betydning for både den fremadrettede gebyrfastsættelse samt afregning af moms for tidligere år. Det er forventningen, at der ultimo 2022 udsendes nye retningslinjer på området. Forvaltningen er i samarbejde med revisionsfirmaet BDO i gang med at opgøre et eventuelt krav for perioden 2012-2021. En tilbagebetaling af moms vil i givet fald nedbringe gælden tilsvarende.

3.2. Budgetaftalen

Budgetaftalen indeholder ingen tiltag på det takstfinansierede område.

Miljø og teknik-udvalget - Takstfinansieret

Del 2

1. Uddybende beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingsområdet samt budgetbeløbene for 2023.

Miljø og teknik, takstfinansieret (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
Serviceammen	18,9	-18,9	0,0
Rottebekæmpelse	8,0	-8,0	0,0
Kirkegårde	10,9	-10,9	0,0
Uden for servicammen	160,9	-173,7	-12,7
Affald og Genbrug	160,9	-173,7	-12,7
I alt	179,8	-192,5	-12,8

I de efterfølgende afsnit er der udarbejdet en kort beskrivelse af de enkelte områder. Beskrivelserne indeholder en gennemgang af det enkelte udgiftsområde. Indenfor det enkelte område er der både udgifter indenfor og udenfor aftaleenheder jf. Randersmodellen.

1.1. Servicammen

Tabellen ovenfor viser, at delområderne Rottebekæmpelse og Kirkegårde er indenfor den kommunale servicammen.

1.1.1. Rottebekæmpelse

Kommunalbestyrelsen skal jf. bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter sørge for, at der foretages en effektiv rottebekæmpelse. Foruden bekæmpelsen omfatter det også opsætning af rottespærre mv. Bekæmpelse af rotter er takstfinansieret, og udgifter og indtægter skal over årene hvile i sig selv. I budget 2023 er der afsat 8,0 mio. kr. til indsatsen, som modsvares af indtægter fra takster, der udgør 8,0 mio. kr.

Ultimo 2021 havde området en gæld til kommunekassen på 0,5 mio. kr. Det forventes, at gælden vil være afviklet i 2022, hvorfor indtægter fra takster i 2023 er nedsat til 8,0 mio. kr. mod 8,5 mio. kr. i 2022. Taksten opkræves over ejendomsskatten, som en årligt fastsat promille af ejendomsværdien.

1.1.2. Kirkegårde

Kirkegårdene hører organisatorisk under Driftsafdelingen, og omfatter Østre og Nordre kirkegårde med et samlet areal på 18 ha. Byrådet besluttede i 2011, at kirkegårdene skulle være 100% takstfinansieret.

Udgifter til drift af de to kommunale kirkegårde er budgetteret til 10,9 mio. kr. Heri indgår hensættelser til fremtidige anlægsinvesteringer på 1,4 mio. kr. Indtægterne fra brugerbetaling er budgetteret til 10,9 mio. kr., og taksterne skal dermed dække samtlige direkte og indirekte omkostninger samt hensættelse. Kirkegårdene belaster således ikke kommunens skattefinansierede områder.

1.2. Uden for servicammen

Tabellen viser, at Affald og Genbrugsområdet er udenfor den kommunale servicammen.

Miljø- og teknik-udvalget - Takstfinansieret

Del 2

1.2.1. Affald og Genbrug

Affald og Genbrug samlet beskrivelse

Affald og Genbrug ligger uden for den kommunale serviceramme og er i henhold til budget- og regnskabssystem for kommuner et brugerfinansieret område. I 2023 er der budgetteret med udgifter for i alt 160,9 mio. kr. og indtægter for 173,7 mio. kr. Samlet en nettoindtægt på 12,7 mio. kr. Området er opdelt i Indsamlingsordninger, Affaldsterminal og Genbrugspladser og i tabellen nedenfor ses budgetbeløbene for 2023 angivet i mio. kr.

Affald og genbrug (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
Affald og Genbrug i alt	160,9	-173,7	-12,7
Indsamlingsordninger	87,1	-97,2	-10,1
Affaldsterminalen	42,8	-44,1	-1,4
Genbrugspladser	31,1	-32,3	-1,3

I alt 76 medarbejdere er beskæftiget i Affald og Genbrug, hvoraf 63 (svarende til 43,7 årsværk) arbejder på Affaldsterminalen og Genbrugspladserne. Herudover er der 13 medarbejdere, som varetager udbud, kundebetjening, skoletjeneste, planlægnings- og udviklingsopgaver. Der arbejdes løbende med effektiviseringer af området, ligesom en ny Ressource- og Affaldsplan 2027 er under udarbejdelse.

Affald og Genbrug opererer indenfor nedenstående lovgrundlag:

- Lov om miljøbeskyttelse
- Affaldsbekendtgørelsen
- Lov om afgift af affald og råstoffer

Indsamlingsordninger

Indsamlingsordningerne vedrører indsamling af dagrenovation/restaffald, madaffald, genbrug og storskrald, samt farligt affald fra private husstande, kommunale institutioner, samt dagrenovationslignende affald fra andre offentlige institutioner og erhverv. Budgetfordelingen for 2023 på de enkelte ordninger fremgår af tabellen nedenfor.

Indsamlingsordninger (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
I alt Indsamlingsordninger	87,1	-97,2	-10,1
Indsamlingsordninger, fælles formål	0,0	0,0	0,0
Ordninger for dagrenovation	53,7	-62,0	-8,3
Ordninger for storskrald	6,5	-6,5	0,0
Ordninger for glas-, papir-, pap-, metalemballage	24,0	-25,8	-1,9
Ordninger for farligt affald	2,1	-2,1	0,0
Erhvervsaffaldsordningen	0,8	-0,8	0,0

Bemærkning: Indsamlingsordninger, fælles formål omfatter udgifter til planlægning, administration og information, samt borgerhenvendelser om affald. Fælles udgifter overføres til de enkelte ordninger, hvorfor udgiftsbudgettet er nul.

Indsamling af affaldsfraktionerne er udliciteret og løses af eksterne leverandører. De indsamlede mængder afleveres til omlastning eller til videresortering og bearbejdning på Affaldsterminal. Nogle fraktioner leveres direkte til eksterne modtagere.

Miljø- og teknik-udvalget - Takstfinansieret

Del 2

Ordninger for dagrenovation er den største af indsamlingsordningerne, som foruden restaffald også omfatter indsamling af madaffald. Af de samlede udgifter på 53,7 mio. kr. udgør udgifterne til indsamling 31,7 mio. kr., mens udgifterne til afsætning er budgetteret til 13,2 mio. kr. Hertil kommer udgifter for 2,4 mio. kr. bl.a. til udskiftning af beholdere. Dagrenovation bærer herudover 6,6 mio. kr. af fællesudgifterne til administration, IT, annoncering mv. Indtægterne på 62,0 mio. kr. er gebyrer for renovation fra private og erhverv.

På storskraldsordningen udgør udgifterne 6,5 mio. kr. hvoraf 3,9 mio. kr. er afsat til indsamling. Indtægter på 6,5 mio. kr. er en del af genbrugstaksten, som opkræves af private husstande.

På genbrugsområdet, der omfatter ordninger for glas, papir, pap og metal, udgør udgifterne til indsamling 12,6 mio. kr., mens udgifter til afsætning udgør 4,8 mio. kr. Hertil kommer fælles udgifter for 5,6 mio. kr. og udgifter til beholdere mv. for 0,9 mio. kr. Gebyrindtægten er budgetteret med 23,9 mio. kr., mens indtægter fra salg af papir og pap til genanvendelse på 1,9 mio. kr. er med til at holde taksten nede. Afsætningspriserne for genanvendelige materialer kan svinge fra år til år afhængigt af udviklingen på markedet. I budgetlægningen er forudsat nogenlunde samme afsætningspriser, som i 2022. De fleste genbrugsfraktioner leveres til Affaldsterminalen til behandling og videresortering, før de leveres til genbrugsindustrien.

Affaldsterminalen

Randers Affaldsterminal modtager affaldsfraktioner primært fra indsamlingsordningerne og genbrugspladserne, men også fra virksomheder. På Affaldsterminalen foretages sortering, omlastning og behandling af affaldsfraktionerne i de forskellige behandlingsanlæg før fraktionerne afsættes til genanvendelse, sendes til forbrænding eller lægges på deponi.

Affaldsterminalen (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
I alt Affaldsterminalen	42,8	-44,1	-1,4
Affaldsterminal, fælles formål	0,0	0,0	0,0
Omlastestation for restaffald mv.	11,3	-11,3	0,0
Mellemdæponi for brændbart affald	3,6	-3,6	0,0
Beholderværksted	0,0	0,0	0,0
Den kontrollerede losseplads - deponi	4,8	-4,8	0,0
Gasudvindingsanlæg losseplads	0,3	-0,3	0,0
Presser- og sorteringsanlæg	13,7	-13,7	0,0
Kompostplads	0,0	0,0	0,0
Sorteringsanlæg for metal, glas og plast	5,7	-5,7	0,0
Sorteringspl. deponi og brændbart affald	1,2	-1,2	0,0
Forbehandlingsanlæg, organisk affald	2,1	-3,5	-1,4

For Affaldsterminalen under ét er budgetteret med udgifter for 42,8 mio. kr. Heraf udgør afsætning 21,5 mio. kr., mens udgifter til personale, maskiner og materiel mv. samt fællesudgifter summer til 21,3 mio. kr. Der er budgetteret med indtægter for 44,1 mio. kr., som primært er gebyr for modtagelse af affaldsfraktioner. Af disse udgør den interne betaling fra Indsamlingsordninger og Genbrugspladser 32,2 mio. kr., mens godt 5,8 mio. kr. er betaling fra virksomheder. Indtægter fra salg af genanvendelige materialer som metal, aluminium, plast samt indvinding af gas er budgetteret med 6,0 mio. kr.

Miljø- og teknik-udvalget - Takstfinansieret

Del 2

For de enkelte anlæg er der budgetteret med, at indtægter fra intern afregning dækker driftsudgifterne til behandling og afsætning mv. af affaldsfraktionerne. Undtaget forhandlingsanlæg til madaffald, hvor der afskrives 1,4 mio. kr. på anlægsinvestering.

Tidligere blev der deponeret store mængder på lossepladsen, men i dag udgør det kun en mindre del af alle de aktiviteter, der foregår her. Omlastning og mellemdeponi er de største aktiviteter på området. Her modtages restaffald, som omlastes til større containere og sendes til forbrænding.

Genbrugspladser

Området omfatter genbrugspladserne i Randers, Langå, Asferg og Øster Tørslev og budgettet for 2023 ses i tabellen nedenfor.

Genbrugspladser (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
I alt Genbrugspladser	31,1	-32,3	-1,3
Genbrugspladser, fælles	1,2	-29,1	-28,0
Genbrugspladsen, Randers	18,1	-2,0	16,1
Genbrugspladsen, Langå	3,4	-0,4	3,1
Genbrugspladsen, Asferg	4,5	-0,5	4,0
Genbrugspladser, Øster Tørslev	3,9	-0,4	3,5

Genbrugspladserne modtager mere end 55.000 tons affald om året i mere end 40 forskellige fraktioner. Af den samlede mængde går mere end 85% til genbrug, 10% går til forbrænding, og kun 5% går til deponi. Af de samlede udgifter på 31,1 mio. kr., udgør 17,3 mio. kr. udgifter til afsætning af genanvendelige materialer. Det er primært intern afsætning til Affaldsterminalen for 12,0 mio. kr. mens afsætning til eksterne udgør 5,2 mio. kr. De resterende er driftsudgifter primært til driftspersonale, maskiner og bygninger samt en andel af de fælles administrative udgifter.

Omkostningerne på genbrugspladserne dækkes af to takster for i alt 28,9 mio. kr. For private sker opkrævning for brug af genbrugspladser via ejendomsskatten, og for virksomheder mv. sker opkrævningen via et særskilt gebyr for erhvervsadgang til pladserne. Hertil kommer indtægter for 3,1 mio. kr. fra salg af genanvendelige materialer som fx jern og metaller.

2. Budgetforudsætninger

Budgettet på det takstfinansierede område fastlægges hvert år med afsæt i, at de enkelte områder er takstfinansierede og over tid skal hvile i sig selv. For rottebekæmpelsen forventes, at områdets gæld til kommunekassen vil være afviklet i 2022, hvorfor der i 2023 og årene frem budgetteres med et balanceret budget (0-budget).

For Kirkegårde budgetteres ligeledes med et balanceret budget, hvori der er budgetlagt med en opsparing til fremtidige anlægsinvesteringer. I budget 2023 og frem udgør denne opsparing 1,4 mio. kr., som hensættes til udskiftning af krematorieovn, renovering af krematoriebygning og andre bygningsforbedringer mv., som på sigt vil indebære større anlægsudgifter, der skal finansieres via taksterne. Ultimo 2021 var der opsparet 4,9 mio. kr.

Miljø- og teknik-udvalget - Takstfinansieret

Del 2

På Affald og Genbrugsområdet er der budgetlagt med gradvis afvikling af gæld med 12,7 mio. kr. årligt frem mod 2025. Gældsudviklingen samt planlagt gældsafvikling ses i tabellen og beskrives i det følgende.

Mellemværende	R2017	R2018	R2019	R2020	R2021	Forv. 2022	B2023	B2024	B2025	B2026
Status primo	10,3	22,8	36,6	43,9	55,5	32,1	18,6	5,8	-6,9	-19,7
Årets resultat	12,4	13,9	7,3	11,6	-23,5	-13,5	-12,7	-12,7	-12,7	0,0
Status ultimo	22,8	36,6	43,9	55,5	32,1	18,6	5,8	-6,9	-19,7	-19,7
<i>Heraf mellemværende på ordninger</i>	31,2	45,3	53,0	64,9	41,7	28,5	16,1	3,7	-8,7	-8,7
<i>Heraf hensættelse til deponi</i>	-8,4	-8,7	-9,0	-9,3	-9,7	-9,9	-10,3	-10,6	-10,9	-10,9

Note: - betyder at forbrugerne har tilgodehavende hos kommunen og + at forbrugerne har gæld til kommunen

Affald og Genbrug er som nævnt et brugerfinansieret område, hvilket betyder, at udgifter og indtægter over tid skal være i balance. I en årrække frem til 2020 har taksterne været sat for lavt i forhold til de faktiske omkostninger, hvilket betyder, at forbrugerne har betalt for lidt for indsamling af deres affald. Der er dermed opstået en gæld til kommunekassen, som ultimo 2021 udgjorde 32,1 mio. kr. Korrigeres for lovpligtig hensættelse til lukning af deponi var gælden på ordningerne 41,7 mio. kr.

I forbindelse med vedtagelse af budget 2021-2024 godkendte byrådet en plan for afvikling af affaldsområdets gæld frem mod 2025. Planen indebar en markant forøgelse af taksterne dels til finansiering af de stigende udgifter, så der er balance i budgettet, dels for at kunne afvikle gæld. Planen videreføres i budget 2023-2026, idet takstniveauet fra 2021 fastholdes. Der er således budgetlagt med en gradvis afvikling af gælden med 12,7 mio. kr. årligt i henhold til gældsafviklingsplanen. Efter 2025 er det budgetteret med et balanceret budget. I afsnit 4.2.1 redegøres for takstudviklingen for en typisk husstand.

3. Ændringer på området

Nedenstående tabel viser, hvilke ændringer der er indarbejdet i budget 2023–2026 i forhold til budget 2022.

Tabellen uddybes i nedenstående afsnit.

Miljø- og Teknik, takstfinansieret (mio. kr.)	Ændring til 2023	Ændring til 2024	Ændring til 2025	Ændring til 2026
Udgangspunkt 2022-budget	-13,1	-13,1	-13,1	-13,1
Ændringer fra budget 2023:				
<i>Øvrige store ændringer:</i>				
Rottebek. - justering af indtægtsbudget iht. gældsafvikling	0,8	0,0	0,0	0,0
Kirkegårde - tilretning af pl. iht. balanceret i budget	0,0	0,0	0,0	0,0
Affald – justering af budget iht. gældsafviklingsplan	-0,5	-0,5	-0,5	12,3
Ændringer fra budget 2022:				

Miljø- og teknik-udvalget - Takstfinansieret

Del 2

Miljø- og Teknik, takstfinansieret (mio. kr.)	Ændring til 2023	Ændring til 2024	Ændring til 2025	Ændring til 2026
Rottebek. - justering af indtægtsbudget iht. gældsafvikling	0,0	0,8	0,8	0,8
PL og øvrige ændringer	0,0	0,1	0,1	0,1
I alt	-12,7	-12,7	-12,7	0,0

3.1. Øvrige store ændringer

Der er foretaget administrative ændringer i budget 2023 til 2026 i henhold til, at budgettet på det takstfinansierede område fastlægges årligt med udgangspunkt i, at de enkelte områder er takstfinansierede og over tid skal hvile i sig selv. Dette er beskrevet i afsnit 2 ovenfor.

3.2. Budgetaftale 2023-2026

Der er ingen ændringer som følge af budgetaftale 2023-2026.

3.3. Ændringer fra tidligere år

Administrative ændringer fra tidligere år.

4. Yderligere oplysninger

4.1. Oversigt over aftaleenheder

Området omfatter to aftaleenheder:

- Affaldsterminalen
- Kirkegårde (indgår i aftaleenheden "Driftsafdelingen")

4.2. Takster og nøgletal

4.2.1. Takster

Udgifter til områderne Rottebekæmpelse og Kirkegårde finansieres af brugerne. For Rottebekæmpelsen sker opkrævningen over ejendomsskatten, som en årligt fastsat promille af ejendomsværdien. Taksten for 2023 udgør 11,56 kr./årligt pr. 100.000 kr. i ejendomsværdi. I 2022 var taksten 12,11 kr./årligt.

På kirkegårdsområdet er der fastsat takster for de enkelte ydelser. Taksterne fremskrives årligt med det nye pris og lønskøn. Alle takster fremgår af takstkataloget, som indgår i budgetmaterialet og som offentliggøres på kommunens hjemmeside efter budgetvedtagelsen

På Affald og Genbrugsområder er den fremtidige opkrævning og afregning af moms ved levering af renovationsydelser til private uafklaret. På den baggrund er takstniveauet for 2022 i det store og hele videreført i 2023 inklusiv prisfremskrivning. I alt er budgetteret med takstindtægter på 124,0 mio. kr. mod 120,6 mio. kr. i budget 2022.

Taksterne for de enkelte husstande er opdelt i tre særskilte områder. Dels en takst for tømning og behandling af restaffald afhængig af størrelsen af husstandens affaldsbeholder, dels en takst for alle øvrige indsamlingsordninger, og endelig en takst for genbrugspladser. De to sidste er faste gebyrer for

Miljø- og teknik-udvalget - Takstfinansieret

Del 2

alle husstande. Fra 2021 er ordningen for indsamling af madaffald inkluderet i taksten for dagrenovation. Tidligere var det en del af genbrugstaksten.

I tabellen nedenfor ses taksterne for et typisk enfamiliehus med en 240 liters 2-delt beholder til rest- og madaffald og 14-dagstømning, som er den mest almindelige kombination. Den samlede udgift lå nogenlunde fast i perioden 2016-18, men blev forhøjet i 2019 og igen i 2020. I 2021 blev taksterne yderligere forhøjet og er siden fastholdt på et niveau under 2.500 kr. årligt inkl. moms.

Tabellen viser takster inklusiv moms for et typisk enfamiliehus

Takster inkl. moms	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Dagrenovation 1)	521,25	450,00	415,00	382,50	437,50	993,75	993,75	1.062,50
Genbrug 2)	500,00	562,50	610,00	912,50	930,00	783,75	783,75	775,00
Genbrugspladser	525,00	512,50	512,50	537,50	625,00	718,75	718,75	660,00
I alt affaldsudgift	1.546,25	1.525,00	1.537,50	1.832,50	1.992,50	2.496,25	2.496,25	2.497,50

Noter:

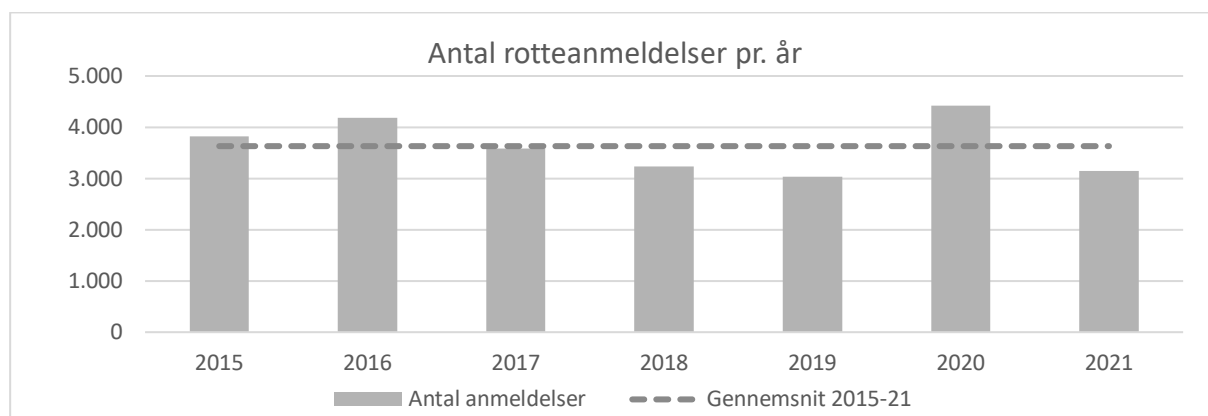
Note 1) Fra 2021 indgår afgift for tømning af madaffald i dagrenovationsgebyret. Denne afgift har tidligere været opkrævet i afgift for genbrug. I taksten indgår fradrag for skel.

Note 2) 2-delt 240 liters beholder 14-dagestømning rest og organisk, genbrugsindsamling papir og MGP-embalage, 0-5 meter fra skel, miljøkasser, storskrald 11 gange om året, genbrugspladser.

<https://www.randers.dk/om-os/oekonomi/budget/>

4.2.2. Nøgletal

Antallet af rotteanmeldelser svinger fra år og år, hvilket har konsekvenser for udgifterne i det enkelte år. I 2020 var der 4.417 anmeldelser, hvilket faldt til 3.147 anmeldelser året efter. Det svarer til et fald på 29%. Gennemsnittet for perioden 2015 til 2021 ligger på 3.630 anmeldelser årligt. Foruden antal anmeldelser har metode til bekæmpelse af rotter betydning for udgiftsniveauet. I de seneste år er indsatsen gået i retning af mere bæredygtig og grøn bekæmpelse. Den nye handleplan, som forelægges udvalget til december, er en fortsættelse heraf.

På affaldsområdet er ambitionen, at affaldsmængderne skal reduceres over tid gennem affaldsforebyggelse, genbrug og øget genanvendelse. Tabellen nedenfor viser affaldsmængderne over den seneste 10-årige periode fordelt på de væsentligste affaldstyper. Restaffald er endvidere vist som

Miljø- og teknik-udvalget - Takstfinansieret

Del 2

antal kilo pr. borger pr. år. En medvirkende årsag til den faldende mængde restaffald er frasortering af madaffald, som ikke indgår i restaffaldet.

Affaldsmængder i tons	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 skøn
Deponi	5.258	5.590	4.800	5.506	5.054	5.468	4.945	4.812	6.853	4.964
Affald til forbrænding	9.915	11.249	10.490	11.303	12.174	11.478	12.586	10.492	9.530	7.754
Restaffald	26.052	26.365	25.950	23.594	19.881	18.938	16.903	15.864	14.685	14.073
<i>Restaffald kg pr. borger</i>	<i>232</i>	<i>233</i>	<i>229</i>	<i>192</i>	<i>161</i>	<i>152</i>	<i>139</i>	<i>131</i>	<i>130</i>	<i>123</i>

Note: Mængde til deponi udgøres af to store fraktioner hhv. mineralsk affald, som næsten udelukkende består af asbestaffald (primært eternitplader), samt blandet affald til deponi.

5. Anlægsprojekter

Der er ikke afsat midler til anlægsprojekter i budgetperioden.